

Журнал бібліографії, критики і рецензій

ч. 7-8. (27-28) ЛИПЕНЬ-СЕРПЕНЬ 1957

Д-р Яр. Рудницький

Проблема українознавчого доросту

Що раз частіше чуємо на еміграції голоси в справі студій українознавства серед нашої молоді. Старша генерація українських учених і професорів вимирає, а ті що осталися зі страхом дивляться на майбутнє, на брак зацікавлення україністичними дисциплінами серед молоді, на перевагу студій т. зв. практичних фахів, техніки, медицини і ін.

Безумовно у науці немає — “кращих” і “гірших” фахів. Кожна ділянка людського знання однаково важлива й цікава, коли її серйозно студіювати й зглиблювати науковими методами. А проте із становища пропорції, співмірності дисциплін, які студіює наша молодь на еміграції, а теж і з погляду на актуальні й майбутні, тобто потенційні потреби української науки й культури треба об'єктивно признати, що справа студій нашої молоді сгравді дає причину до занепокоєння. Бо ж насправді дуже малий відсоток нашої академічної молоді посвячується студіям української історії, мови, літератури, етнографії й т. п. За деякий час це може дуже від'ємно відбитися на цілості українського духового життя.

Основне питання, що з ним зустрічається молода людина на еміграції при виборі студій, це їхня життєва практичність, тобто просто: чи з даного фаху можна буде після закінчення студій прожити і дати прожиток сім'ї. Тимчасом україністичні дисципліни мають слабі вигляди порівняльно до таких як техніка, хемія, медицина чи ін. Сумний досвід із “вченими професорами” після другої світової війни (головно заморської еміграції) став грізним мементо для української молоді й вона не хоче ризикувати своєю майбутністю й кар'єрою в житті.

З усього цього впливає стан слабого зацікавлення українознавчими студіями серед нашої молоді й тим самим слушне побоювання старої чи середньої генерації українських учених за брак доросту, а тим самим і за долю української науки в майбутньому. Тут і там подаються рецепти, однаке якоїсь розв'язки цілості проблеми немає.

На нашу думку, підтримування даних студій окремими стипендіями, заохочування до українознавства моральним тиском, переконуванням національними потребами й т. д. це тільки частина розв'язка питання. Основна акція повинна йти в двох напрямках: *розбудови варстатів праці й ширшої спеціалізації в студіях.*

Щодо першого то нам треба всіми силами підтримати Український Вільний Університет на еміграції та започаткувати розбудову українських секцій при існуючих славістичних департаментах європейських та американських університетів. Здається перший приклад, що його успішно зреалізовано

вже, це заснування у Вінніпегу “Фонду Українознавчих Студій” під головуванням М. Смеречанського, що в рр. 1951-1955 підтримував українознавство в Манітобському Університеті річною підмогою 5 тисяч доларів. У висліді поширено український відділ славістичного департаменту новими професорами, розбудовано бібліотеку, видано збірку українського фолкльору та ін. Подібні фонди засновано в останніх часах також в університетах у Торонті та Дітроїті. Цим підтримано українознавство у згаданих університетах. Ми думаємо, що в кожному університетському центрі на еміграції, де є більше українське скупчення й відповідний університет із славістичним відділом можна б пробувати оснування україністичної секції, катедри, тощо. Отак можна б створити кільканадцять, коли не кількадесять сталих варстатів праці для україністів і це могло б заохотити нашу молодь головно молодь роджену в Америці і Канаді до студій українознавства.

Під ширшою спеціалізацією в студіях розуміємо т. зв. в американських університетах “обласне студіювання” (area studies), тобто славистику взагалі чи студії східної і центральної Європи. Нам треба україністів, що були б одночасно славістами, зн. спеціалістами-фахівцями від всіх слов'янських і не-слов'янських народів Сх. Європи, щоб могли на випадок потреби викладати і

славістичних департаментах не тільки про Україну, але й про Польщу, Росію й Чехословаччину та ін. Отже студії українознавства в зв'язку з славістикою,

такою модною й актуальною тепер на Заході, не будуть виглядати для нашої молоді такими зовсім безмайбутніми, як тепер виглядають.

бібліографія, критика, рецензії

О.М.Федорович: КРИНИЦІ БЛАГОДАТІ. (Наука про життя Христа) Нью Йорк-Бавид Брук, 1956. Сторін 52. Ціна 50с.

В Науковому Богословському Інституті УПЦ в США появилась в минулому році дуже цінна книжечка о.М.Федоровича, прикрашена ілюстраціями та гарною обкладинкою мистця Якова Гніздовського.

В своїм змісті охоплює книжечка, крім передмови, такі розділи: "Слово про покуту" Св.Отця Єфрема Сиріна, Христове Священство - помостом між небом а землею, Оком віри на слуг Божих, священників, Відвернення душі від Бога, Поворот душі до Бога; Шляхом за Блудним Сином; а далі - Поради й відповіді для добра нашої душі. Часта сповідь..., Українська стара традиція та Молитва Св.Єфрема Сиріна.

Книжка написана об'єктивно і старанно та зі знанням справи, а, що головне, вона на правду на часі і стане для кожного православного християнина доброю духовою лектурою та покріпленням душі, а в парі з цим і наближення її (душі) до свого Творця. Книжка читається з напруженням і є доступною для кожного читача.

М.С.Ч.

*

THE GREAT PRINCE St. VLADIMIR, His Life and Work. Also "My Church and My Faith," compiled by Rev. Nicholas Fedorovich. Ukrainian Orthodox Church of USA, New York-S. Bound Brook, N.J., 1957, pp. 32, Price -.50¢

Це друга зчерги праця о.М.Федоровича, на англійській мові, дає читачеві короткі і ядерні відомості про українського князя Володимира Великого та його бабуню Св.княгиню Ольгу.

Ця праця спершу була друкована на сторінках американського щоденника "Да Дейлі Ситизн" в Ембрідж, Па, і звідси в доповненні появилась окремою книжечкою, прикрашеною в дуже гарні мистецькі світлини, як: Св.Ольга, Св.Володимир Великий, Церква Святої Софії в Києві та інші.

Понадто книжка подає в своєму змісті пор закордонних місій нарів; про Хрищення Української нації в Дніпрі та про велику мудрість і святість князя Володимира Великого.

В другій частині книжки автор обговорює про старинність української Православної Церкви, про її навчання і правління, як теж подає у формі питань і відповідей основні відомості про існування, її розвиток і труднощі від найдавніших часів аж до наших днів включно.

М. Ономиренко

Пасічник, Т.: ПЕТРО ГОРДІЄНКО, епопея. Частина II: Рідний Гомін. Обкладинка П. Холодного. Сторін 240. Нью Йорк, 1957. Ціна \$2.50

"Петро Гордієнко," це в задумі величезний твір проф. Т. Пасічника, цілість якого має охоплювати великих 8 томів, перший з яких уже появилася був перед 2-ю світовою війною, а оце в ц. році появилася нова книга II-го тому великої праці автора, яку й беремося з великою присмістю переглянути й поділитися з читачами нашим, що так скажемо, враженням з цього небуденного в нашій літературі (досі) твором.

На жаль ми не маємо в своєму розпорядженні I-го тому цієї епопеї, і не можемо ввести читача в її початок. Однак наскільки пригадуємо собі, в першій частині описано долю Героя П. Гордієнка покинувши примусово свою Батьківщину-Україну, - роздумує про минулі події боротьби свого народу і про невдачі цих змагань.

Знова ж у 2-му томі автор у своїм Заспіві до "Рідного Гомону" викидає свою тугу і свою глибоку віру та любов до цієї далекої, а все ж близької і дорогої серцю України.. "Де поховав я чимало надій своїх радісних, чистих!"

Майже кожний рядок навіяний патосом віри, любові до ближнього і до Творця, до Бога та свого народу. З кожного рядка пізнати, що автор пише ці рядки, вкладаючи в них не лиш почування, але розум і серце, любов і віру. Це наскрізь твір ідейний, психологічний і пребагатий своїми образами, з якого дише свіжістю, релігійністю і вірою кожний рядок, досі в нас небувалої епопеї, оцієї анабази героя Петра Гордієнка, що не зневірюється важкою долею своєю та свого народу. Це гімн українській нації і її призначенню, бо хоч

...Ворог ще хижий панує, та воля в серцях не вмирає:
Ходить Христос по містах і по селах, людей навчає:
"Заповідь, діти, даю вам нову, найсвятішу, найбільшу,
Щоб один одного ви полюбили і щоб не боялись
Душу свою положити за ближнього, за Україну
І за Мою, діти, правду: За Бога й святе воскресіння!"

І так рядок за рядком читач насолоджуватиметься цією гарною епопеєю, цими розповідями і невимушеними образами, а також чужою, чистою українською мовою.

З цього 2-го тому читач довідається, крім повищого, які причини були нашої національної визволення, затяжної війни і її мети; ідеалізм, воля і свобода потрібні не лиш для тіла, але в першу чергу для духа живого, якого ніщо не може скувати, ніяка ворожа сила не може знищити і подолати.

Герой епопеї у своїй мандрівці, повертається в Україну.

"... Не міг я собі уявити, що вдома
Вже не побачу ласкавої матері й доброго батька..."

Можливо, що дехто з шукачів "модернізму" бажатиме дещо більше від автора щодо форми, чи побудови епопеї, однак ми є цієї думки, що кожний уважний читач цієї праці знайде для себе багато насолоди якраз у такій поетичній формі, яку автор передав у своїй епопеї, бо вона написана не модерністичною "говолонкою", а серцем і розумом.

М. Сидор-Чарторийський

Дніпро Бучинський

РОМАН З НЕЗГОЄНОЮ РАНОЮ

"А що робитимуть люди старші і не так сильні й здорові? Немає в тій акції ніякої гуманності? На ці питання тяжко було знайти відповідь".

В-во "Дніпрова Увія" надрукувала роман "ГАННА" Марії Ковальської. Книжка появилася у Мюнхені в 1957, з мистецькою обкладинкою Мирона Левницького; з друкарні "Біблос" Мюнхен, сторін 127 + 1 неп., малої вісімки, друкована на часописному папері. Болай нам ім'я письменниці незване, але вона дуже милій оповідач, хоч "Ганна" більше відповідала б симпатичному спо-віданню, як романові.

Сюжет роману новий. Дівча, гімназійна учениця, припадково, в часі судової розправи, на якій вона боронить бідного студента Гіля за неіснуючу спекуляцію, пізнає суддю американця Юрія Велина з Нью Йорку й підсвідомо залюблюється в нім. Оце наша героїня Ганна Левницька. При цьому непосидючий і збиточний Амор поранив також серце розсудливого й практичного американського судді. Атакує Амор тим легшим, що дума судді українська. Його батьки говорять рідною мовою, зберігають предківські звичаї. Між залюблених пробує втиснутись чортяка, але все кінчиться щасливо. Ганна і Юрій побираються. Роман з доброю розв'язкою так повинен закінчуватись.

Але це тільки перша частина роману. Це друга, яка, на превеликий жаль, не закінчена до сьогодні. Письменниця, цілком правильно, не ставила собі завдання дати картини кожного минулого таборового життя в Австрії, а зокрема в таборі Пари в Зальцбургу. Говоримо: "цілком правильно", бо тоді "Ганна" не була б романом; але все таки її дієві особи — це живі люди і через призму їх духовості, через призму їх власного життя, ми маємо також нагоду, хоч побіжно, одним поглядом, а все таки бачимо людей цілком нещасливих. Тих людей, до їх чола й лиця поорали зморщкн життя, тих, до їх здоров'я нужда та праця аруйнували.

— А в таборі стільки беззахистних людей, яких тривожить життя і думка про непевне майбутнє. Що з ними буде, куди їм повернутися? Це або хворі, або старі, або в якийсь інший спосіб нещасні так, що їм нікуди їхати. Тут мусіло б знайтися більше людей, радих поспішити з допомогою. Чи знайдуться ці добрі люди, Юрі? — питає тривожно Ганна.

Не наше діло відповідати тут на це питання, але питання це — це друга частина роману Марії Ковальської. Питання, якого так щасливо, як розв'язала вона взаємолубов Ганни і Юрія, письменниця розв'язати не може, воно до сьогодні, хоч епізодично, але все таки залишається глибокою незгоєною раню. Епізодично лиш в романі, а практично в нашій дійсності сьогоднішнього дня, як про це свідчить "Еклетень Українського Центрального Голосного Об'єднання в Австрії", ч. 1/1957. Три тисячі живих істот "відкинутих за борт життя, беззахистних людей без батьківщини" — говорачи словами авторки.

Роман "Ганна" написаний цікаво, читається з інтересом і повагою, але цілком можна було обійтись без "пристрасного любовного скигління" году-ба, що хоч-не-хоч посує погідність і ніжність книжки.

На нашу думку такі звороти як: зробити матуру /скласти іспит зрілос-ти/, мое визнання, замість мое привітання з нагоди зложення іспиту тощо треба викидати. Симпатична "Ганна" все таки заслуговує на увагу нашого чи-тача, як погідна і легка лектура не тільки для звичайної розваги, але та-кож для глибокого вгляду в наше таборове життя з недавнього минулого.

Мадрид, у червні 1957 Р.Б.

"МІСІЯ УКРАЇНИ" Орган Головної Управи Спілки
Визволення України, ч. І-ше, травень-червень,
1957, сторін 24, + колорова обкладинка. Реда-
гує Колегія, Торонто, Канада, ціна числа 35с

Перше число зовсім нового журналу, своїм зовнішнім виглядом є дуже гарне і привабливе та видане наскрізь дбайливо і естетично, але щодо змісту, то воно трохи - ми сказали б - за сміле у своїх прогнозах та бажаннях і, навіть, в твердженнях.

Вже в слові "Від Редакції.." такі слова, як.. "Висаджування в повітря ворожих залог, просочування нашої розвідки у глибину України..." і т.д., виглядає, що завдання Спілки Визволення України - це саботаж та шпionaжа... А далі, таке твердження:.. "А проблема Союзу Незалежних Козацьких Держав виступає тепер з великою перспекти-вою, яка несе повну загибель Московщині."

Такі твердження, це насправду нездорова фантазія. Це ще гірше, як (давніше твердження), це, що СРСР "слонь на гнилих ногах"! Такі "новості" нідочого.

Коли б навіть так мало бути, тоді вже краще бути трошки дипло-матом і не виливати всього на папір; бо такі місії - це насправду вода не на наш млин!

Аж жалко, що так гарно виданий журнал, відразу сам себе, що, так скажемо, сам себе б'є і то зовсім непотрібно.

Ми є прихильниками праці і боротьби та готовості і плекання в себе віри в перемогу за правду, за волю, за Україну, але все ж ми воліли б про деякі речі не говорити за голосно і за передчасно, і то на чужині, серед ворожого не раз оточення, а краще плекати ті ідеї впершу чергу серед самих українців доступними засобами, а не вводити себе й других у блуд.

Також не можна твердити, що досі "нічого немає", бо так воно щось було і є! Українці, хоч розсіяні по широкому світі, ще не затратили ані своєї національної гідності, ані чести. Твердити і поширювати думку, що так не є, і що лише з появою такого то жур-налу, буде краще - це непорозуміння, або маняцтво.

Хвала Богові, що крім від'ємних слів і тверджень, журнал таки має свої позитиви, і коли б виправити попередні (вже написані) тве-рдження і їх ще раз перевірити та "змірити", і зробивши це, почати конструктивну роботу серед українського громадянства, тоді журнал напевно виправдав би своє призначення і став би ще одною ланкою у рядках тих, що вже діють по лінії бажань журналу: вже себе вклю-чили у ряди борців за ССУДержаву і навіть проявили та доказали, і чином далі доказують, що знають своє місце і своє завдання спов-няють совісно, чесно і ідейно.

Віriamo, що журнал таки вдержиться і перевіряючи ще раз свої спро-можності, не вноситиме відразу так багато "високонарних" слів, бо скромність таки оплатиться: менше слів, а більше благородного ді-ла і праці над самим собою; не повинати від себе, а з'єднувати і допомагати тим силам, які вже є і які діють.

Нам прикро ці слова писати, але краще сказати правду, хоч би вона була і занадто терпка та неприсмна.

М.С.Ч.

Андрей Бучинський

УКРАЇНІКА

Всі ми, без ніякого винятку, повинні радіти, що сьогодні, в більшості випадків, коли хтось говорить чи пише про переслідувані народи Москвою, то згадує нашу Гатьківщину, нашу страдальну й воюючу Церкву, згадує наше національне ім'я, окремо від москалів. Звичайно, що Захід про нас ще мало поінформований і ми, на нас тяжить цей великий обов'язок, повинні використовувати всі нагоди, повинні самі стежити за появою, зокрема різних збірних-енциклопедичних творів, і подбати, щоб ми там були справедливо заступлені. Знаємо, що це дуже тяжке завдання, але нічого нікому даром не приходить, а тим більше нам, тим, що так тяжко боряться за своє власне національне обличчя, за свою волю. Труднощі наші тим більші, що ми на кожному кроці зустрічаємось з нашими явними ворогами й типовими фарисейськими приятелями, що були б нашими найбільшими приятелями, але тоді, коли б ми були німі.

Занотовуємо два чужинецькі видання, де ми добре заступлені.

"КРОВАВА КНИГА" ПЕРЕСЛІДУВАНОЇ ЦЕРКВИ", підзаголовок "Католицька Церква й комунізм", автора Альберта Гальтера. / *"El Libro Rojo de la Iglesia Perseguida"* /. Це іспанський переклад книги з французької мови, що появилася в минулому році в Парижі. Іспанське видання появилось у Мадриді в 1957 році, хоч на обороті титульної сторінки позначений 1956 рік. Видавець Риховне Т-во "Атенас" в Мадриді. Обкладинка мистця Гая, що в постаті закованої жінки, з колодкою на устах, символізує Мовчазну Церкву. Книга 574 + 2 неп. сторін великої вісімки; з друкарні "Артес Графікас Геленіка", Мадрид. Наклад 11 5 тисяч примірників; на книгарських полицях появилася в місяці березні, сьогодні вичерпана до останнього примірника, що безсумнівно стверджує зацікавлення книгою.

З книзі, окремими розділами, обговорене переслідування Христової Церкви серед усіх народів поневолених Москвою і тих, що попали під їх вплив, в Європі і Азії. З азійських країн обговорені в книзі: Китай, Корея і В'єтнам; з європейських усі, включно до Східньої Німеччини.

Українській Церкві, правда, що тільки Католицькій, що вважаємо найбільшим прогріхом-помилкою автора і комісії, що збирала матеріяли до книги, бо Православна Церква також Христова, вдала вона жертвою цього самого московського комунізму, тільки скоріше, як Католицька, - присвячено в книзі окремий розділ 93-121 стор., чи практично 29 сторін, в якому автор дав ясну картину цього переслідування в роках 1939-1951, кінчаючи 11 процесом у Братиславі. Видно, що основа для написання цього розділу послужила наша "Біла Книга" в італійській та англійській мовах, що, зазначено в бібліографічному покажчику.

Друга книга - безавторний збірник в італійській мові заголовлена "ПЕРЕСЛІДУВАНА-МОВЧАВНА ЦЕРКВА ЗВЕРТАЄ СВОЇ ОЧІ ДО РИМУ" / *"La Chiesa del Silenzio guarda a Roma"* /. Книга ілюстрована, видана Видавничою Релігійною Книгарнею Ф. Феррарі у Римі без року видання, але друк 11 закінчений 25 березня 1957 в друкарні "Соцієта Поліграфіка Едіторіале" в Читта ді Кастелльо; сторін 488 + 8 неп. великої вісімки. Видана вона з нагоди подвійного ювілею Святішого Отця Папи XII / 80-річчя життя і 40-річчя єпископства /. Дуже гарний вступ до книги пера Проф. І. Джордані.

Розділ про нашу Церкву "ПАПА ПІЙ XII І УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД", що складається з двох частин: 1. Папа Пій XII і українці на Рідній Землі, 2. Папа і

українці на чужині, друкований на сторінках 411-459, інакше 49 сторін тексту, дає нам картину переслідувань нашої Церкви в роках 1939-1956, голос Апостольського Престолу, а зокрема Папи Пія XII в нашій обороні, а вкінці зроблено перегляд нашого релігійного життя на чужині в найважливіших його моментах, включно до створення митрополії в Канаді.

Є в цій книзі, коли дивитися на неї через призму заголовка, розділ, який очевидно мав би заступити голос Московської Церкви, без неї, думають деякі люди, не можна обійтися, що називається "Воюючи советський атеїзм і католицизм" /чому властиво не сказати ім'ям власним "московський атеїзм?"/, що "звертає свої очі до Риму" - повними ненависті. В цьому розділі хтось потрудився зібрати найповажніші публікації, між ними є наш Ярослав Галан, протіватиканські. Просто не хочеться вірити, що поважний ювілейний книзі опубліковано цю погань московської безбожної пропаганди під таким невинним заголовком, як "советський атеїзм". І тема до "Вісника" Збірника підходить, як дьоготь до меду, і сам підхід до теми цілком пофальшований.

Мадрид, у червні 1957 Р.Б.

РІЗНЕ

1. "МАНДРІВКА ПО УКРАЇНІ ТА ПО ЦІЛОМУ СВІТІ. Гра для Українського Юнацтва. Перша частина: Маршрут мандрівки по головних містах - землях України. (Картонова карта України, книжка-супровід для гри та "стрільці"). Видано в Канаді. Видання Реферату Вишколу Краєвої Пластової Старшини в Торонто, (1957 р.). Книжка сторін 28 + (2+2) неп. Гера льдика і графічне оформлення гри М. Битинського, ціна \$2.95.
2. "МІСІЯ УКРАЇНИ" Орган Головної Управи Спільки Визволення України, Ч. I-ше, рік видання I-ий. Травень-червень, 1957 р. Редагує Колегія. Друкарня "Київ", 483 Бетхест вул., Торонто, Онтаріо, Канада. Сторінок 24 та обкладинка (у 2х кольорах). Формат фоліо, друк, ціна числа 35 сотиків.
3. "ПЛАСТ" ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ. Пластова Станція у Пасейку, Н. Дж. О Д Н О Д Н І В К А з нагоди Ювілею 45 річчя Українського Пласту та 70 річчя Д-ра ТИСОВСЬКОГО, Основника Пласту, 18 травня 1957 р. Сторін непаг. 24 + обкладинка. Формат фоліо. Фотодрук. (1911 - 1956)

ВЕЛЬМИЩАНОВНИЙ ЧИТАЧУ! НАМ ПОТРІБНА Є І ВАША ПОМІЧ! НАДСИЛАЙТЕ І ВИ СВОЇ СПОСТЕРЕЖЕННЯ ТА ВСЯКІ НОВОСТІ, ЩО ІХ ЗАПРИМІТИТЕ НА КНИЖКОВОМУ РИНКУ, БО НЕРАЗ САМЕ ВАША ВКАЗІВКА МОЖЕ ДАТИ НАМ ДУЖЕ ВАЖЛИВЕ ДОПОВНЕННЯ, ЗА ЯКИМИ МИ ПОШУКУЄМО!

51. Запорожець-Девлад, Олексій: ВІДСІЧ. Повість. Накладом легіону ім. Симона Петлюри в Аргентині. Буенос Айрес, 1957 року. Тираж 1000 примірників. Мистецьке оформлення маляра Бориса Брюкова. Сторін 307 + (1) неп. Ціна \$2.50
52. Ваврик, Василь, о, Ч.С.В.В.: ЛАСКА БОЖА ДІЮЧА. Слово Доброго Пастиря. Видавництво О.О.Василія у ЗДА. Рік VIII. ч. 5 - 6 (89-90) Травень-Червень, 1957, сторін 48. Формат І6-ка. ц. 25
53. Марченко, Петро: ПСИХОЛОГІЧНО-СУСПІЛЬНИЙ ПІДґРУНТ мистецької творчости визначної прима-балерини. Накладом автора. Нью Йорк, 1957, сторін 20 + (2) неп. (циклостиль) ціна 50с.
54. Франко-Ключко, А(нна): РУКОПИСИ І. ФРАНКА У КАНАДІ. (Лист із Ліпіка, Югославія, та інше). Праці Інституту Слов'янознавства Української Вільної Академії Наук за редакцією Яр. Рудницького, ч. 28. Вінніпег, Канада, 1957 року, сторін І6, ц.: 50с
55. Липа, Юрій: КОЗАКИ В МОСКОВІЇ. Роман із ХУІІ-го століття. Накладом Видавництва "Українець", Париж, 1957 року. Бібліотека вибраних творів, ч. І. Редактор: Дмитро Штикало. Обкладинка роботи Якова Гніздовського. Сторін 206 + (2) неп.
56. Верховинець, М.: ІДЕШ, БРАТЕ МІЙ... Думки й враження з перших десяти років. Пітсбург, 1957, Видавництво "Бескид". Сторінок 80, ціна 75 с.
57. THE GREAT PRINCE SAINT VLADIMIR. His Life and Work. Also "MY CHURCH and my Faith". Compiled by Rev. Nicholas Fedorovich. Ukrainian Orthodox Church of USA, New York-South Bound Brook, N.J., 1957, 32 pp., Price per Copy -50¢.

ВИДАННЯ ЗА 1956 РІК (Доповнення)

218. Czuba, Ann, Natalie, M, A.: HISTORY of the Ukrainian Catholic Parochial Schools in the United States. A Thesis submittet to the Graduate Faculty in part fulfillment of the requirements for the Degree of Master of Arts Department of Education. (De Paul University). Chicago, Ill, June, 1956. Pp 72. ± xii.

ДОВІДНИК

Понижче видання Українського Музею-Архіву у Клівленді, Огайо, з нагоди Роковин Івана Франка:

ВИДАННЯ ГОЛОВНОЇ УПРАВИ СПІЛКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ
(СУМА) в Нью Йорку, ЗДА для цілей придбання фінансових засобів на видавничий фонд СУМА.

Таке видання жетону, це насправду діло культурне і гарне та дуже потрібне, бо молодь потребує жити, рости і вчитися, а до цього їй треба дати добру книжку, поява якої є зв'язана з великими фінансовими труднощами.

Тому такі жетони повинні знайтися в руках кожного українця, бо такою мінімальною пожертвою СУМА матиме можливість розвинути видавничу працю і дати українській молоді конечно потрібну добру книжку до рук.

Помішуючи знимку цього жетону, робимо це тому, щоб зберегти його мистецьку вартість та заохотити читачів набувати ці жетони для себе.

Повищий жетон можна набувати в канцелярії Головної Управи СУМА 46 Е.7а вул. в Нью Йорку, або по Осередках СУМА в ЗДА. Ціна \$1.-

Просимо надсилати до "Біблос'у" всі свої видання: книжки, брошури, одноднівки, заклики, жетони, світлини, обіжники, календарі, марки, листівки і всякі інші друки, а ми їх радо помістимо, щоб зберегти пам'ять для дослідників у майбутньому!

ОГОЛОШЕННЯ:

ОГОЛОШЕННЯ:

Вийшов друком літературно-мистецький популярний альманах

"ВОЛОСОЖАР"

/Книга I, 1957/

Об'єднання Українських Письменників "ВОЛОСОЖАР" повідомляє всіх українських книголюбів, що вже вийшов друком альманах "ВОЛОСОЖАР".
З м і с т : твори Ф.МІЛЕШКА, В.РУСАЛЬСЬКОГО, Л.ПОЛТАВИ, Т.ОСЬМАЧКИ, І.МАНИЛА, В.ЧАПЛЕНКА, М.ШЕРБАКА, О.РАНЯ, Г.ДІБРОВИ, М.СИТНИКА, Ю.БУРЯКІВЦЯ, І.ДНІПРА, В.ОНУФРІЄНКА, О.КИЇВСЬКОГО, О.РУСЯ, А.ГАРАСЕВИЧА, Г.ГАЙНЕ, Ф.КЕВЕДО, Р.УРБАНА та інших. Оповідання, поезії, дискусійні статті, гуморески, епіграми, байки, нотатки й рецензії. Зміст - різносторонній, цікавий і надзвичайний.

Ціна альманаха - 1.00 долар або його рівновартість в іншій валюті. Замовлення та гроші /моней ордер, чек або готівка/ висилайте на адресу "ВОЛОСОЖАРУ".

WOLOSOZAR, P.O.Box 9752, Philadelphia 40, Pa.USA.

ВІД РЕДАКЦІЇ АЛЬМАНАХА "ВОЛОСОЖАР"

/Вияснення/

Гостра критика, з якою накинулись деякі рецензенти й читачі на деякий матеріал першого числа альманаха "Волосожар", нас не дуже здивувала, тому що в цьому нашому виданні вперше, може, за останні два десятиріччя існування української еміграції окремі проблеми порушено в такій незвичайній для переважної більшості читачів формі, в якій ще досі, мабуть, не писалося. Тому то вона так і вразила читачів.

Містячи зокрема статтю В.Онуфрієнка "Письменник і свобода думки", ми мали на увазі викликати спокійний обмін думок з приводу того, що порушено в тій статті. Редакція вмістила цю статтю, як дискусійну, саме тому, щоб цим самим підкреслити, що вона дає можливість кожному, і незалежно від його поглядів, скористатися сторінками нашого альманаха й висловити свої думки.

В усьому світі вже давно звикли до обміну найрізноманітнішими думками. В бібліотеках кожної країни можна знайти книжки, написані на теми з усіх сфер людського й загального буття, написані з різних точок погляду й людьми різної інтелектуальної і духовної культури. І це нікого не дивує. Так само й на релігійні теми можна зустріти сотні книжок, в яких одні вважають релігію органічною і найвищою духовою потребою кожної людини і всього людства, а інші /таких мало/ дивляться цілком інакше. Але це вже право кожного мати в тих чи інших питаннях свої вла-

сні погляди, що відповідають його індивідуальним розумовим можливостям і нахилам.

Редакція альманаха й трималася саме такого принципу - дати кожному, хто захоче, висловити свої думки без обмеження, адже бо існує в нас, у вільній країні нашого поселення, свобода думки, слова і преси.

Сама редакція не поділяє в дечому поглядів таких авторів, як В. Онуфрієнко, М.Ситник та О.Київський, однак, вважає, що вони, як і всі інші, мають право на свої власні думки й на те, щоб їх висловлювати.

В наступному числі редакція радо дасть місце всім критикам деяких матеріалів, уміщених у першій книзі нашого альманаха, закликаючи всіх друзів і недрузів до спокійної, поважної та істотної критики, що свідчила б про належний рівень нашої духово-інтелектуальної культури.

Редакція альманаха "ВОЛОСОЗАР".

ПРИМІТКА. Рецензії на наш альманах вже появлялися в таких журналах і часописах:

"БІБЛОС", "УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДСЬКЕ СЛОВО", "СВОБОДА", "ВІЛЬНЕ СЛОВО ДЕМОКРАТА", "УКРАЇНСЬКЕ ЖИТТЯ"/Чикаго/, "АМЕРИКА", "НОВИЙ ПЛЮК та інші.

Всім, хто замовить негайно альманах "ВОЛОСОЗАР" /книгу I./, висилатимемо безкоштовно ще одну вартісну книжку.

КНИГАРИМ І КОЛЬПОРТЕРАМ ЗНИЖКА! Повторюємо: ціна альманаха лише 1 долар.

WOLOSOWAR
P.O.Box 9752.
PHILADELPHIA 40, Pa.
U.S.A.

ПОШИРЮЙТЕ І ЧИТАЙТЕ ЄДИНИЙ МІСЯЧНИЙ ЖУРНАЛ "БІБЛОС", ПРИСВЯЧЕНИЙ УКРАЇНСЬКОМУ СЛОВУ. ЖУРНАЛ ПРИНОСИТЬ РЕЄСТР ВСІХ НОВИХ ВИДАНЬ, ЩО ПОЯВИЛИСЬ В 1957 р. ТА ДОПОВНЯЄ БІБЛІОГРАФІЧНІ ДАНІ ВСІХ ІНШИХ, ВИДАНЬ ЗА РОКИ 1939 ДО НАЙНОВІШИХ ВИДАНЬ ВКЛЮЧНО. Річно лиш \$2.

СТО АФОРИЗМІВ ПРО КНИЖКУ

Зібрав д-р Степан Дмоховський
(Закінчення)

79. Давніше дивувалися, коли хто не знав нововиданої книжки — тепер дивуються, як хтось її знає.
(Бернард Шов)

80. Доля деяких книжок є не раз така особлива, спосіб, в який вони зберігаються, такий незвичайний, що це певно якась вища сила їх оберігає. Це не є зовнішня сила, тільки якась тасмна, в них самих збережена. Та сила доводить конечність їхнього існування.

81. Перед більш як сотнею років сказав Наполеон: „Є п'ять частин світу, але шостою і наймогутнішою є преса. Преса в ширшому розумінні, це все, що виходить з-під друкарської машини, не тільки часописи, але й брошури, книжки, всі друковані твори. В такому значенні преса, це найбільший всесвітній суд, це найбільша учителька народних мас”.

82. Надія, яка посідає справжні народні цінності в книгах, є власником безцінних скарбів. Вона воскресне з попелища своєї Батьківщини, коли тільки її святі книги вирятуються.

(Ф. Л. Ян)

83. Крайня пора, щоб якнайширші кола українських батьків зрозуміли конечність забезпечити своїх дітей тією духовою зброєю, якою є завжди добра, оперта на християнсько-моральних засадах, поставлена на службу Богові і Народові — молоде-

ча преса і книжка. Бо хто не навчиться добре цінити друковане слово за молодих літ, той від нього пізніше зовсім відвернеться.

(Журнал „Шлях”)

84. Українська література має бути безперервним, невичерпним джерелом енергії, що не дає фраз, але дійсність глибоких переконань, що силе завжди і безупину нове полум'я й іскри з-під ковадла, з-під вогненного пера. Слово... це вогненне слово... де воно?

(Журнал „Неоліф”, 1925 р.)

85. Найкращим учителем письменників було й назавжди лишиться життя, що нині, як ніколи владно, вимагає уваги до головного завдання мистецтва... формувати, організувати психіку нової людини.

(Михайло Могілянський)

86. Поет, прозаїк, драматург, критик без глибокого знання, це партакі свого ремесла. Без знання... вони ненагострена пила, нею не зріжеш ні одного пня.

(Маніфест „Сіму”, Київ, 1925 р.)

87. Гарна бібліотека — це найкраща прикраса кімнати.

88. Скарби мудрости діють найбільш могутньо в книзі.

89. Кожний повинен збирати книжки, тоді він ніколи не буде самотнім в житті.

90. Книжка учить без гніву, не лає тебе, коли помилився, не висміває не-ука.

91. Чого не бачить зір... подай його в словах, чого нема в житті — твори в літературі.

(Т. Курпіта)

92. Мистецькі вальори, коли будемо творити зміст книжки, мусять бути основними і вирішальними. Великий патріотизм є той патріотизм, що висловлюється великим мистецтвом.

(Улас Самчук)

93. У Збірнику князя Святослава з р. 1076 є стаття про читання: „Книжки треба читати помалу... і трижди обрешається о єдиной главизні. Тільки тоді книжка приносить користь. Так, як узда є кермою і стримом для коня, так для праведника книги. Не збудується корабель

УЛАС САМЧУК
МАРІЯ

Обкладинка книжки У. Самчука

без цвяхів, ні праведник без читання книжок. Прикрасою для воїна є зброя, для корабля вітрила, для праведника читання книжок”.

94. Поучення дітям князя Володимира Мономаха. „Що вмісте, того не забувайте, а чого не вмісте, того поучайтеся з книг. І нехай вас сонце не застає в постелі”.

95. Книжник XIII століття: „Солодкий медяний сок і цукор, але солодший від них обох є книжний розум.

96. В Збірниках „Пчела”, які дуже радо були читані нашими предками в раннім українським середньовіччі, знаходимо такі думки: „Іван Золотустий сказав: Птицям Бог дав пір'я і крила, тому у повітрі літають і від людських сітей тікають; людям Бог дав уміння писати і книги читати, щоб на них найшов страх Господній, мудрість і розум, і так вони оминули диявольських сітей”.

97. Слова св. Сфрема із рукописного Ізмарагду XVI віку: „Како слухати книг: Єгда брате лукавий помисел мучить ум... утішися почитанієм святих книг. Бог бо ними прогонить біси!”

98. Заки видати гроші, подумайте наперед, як довго будете мати з купна користь чи присмність. Бо за цю суму, що ви витратили на якийсь недовгочасний предмет, можна було купити книжок, що супроводжали б вас роками. Вимірюючи довжину їх посідання і користи, книжки є найдешевшим предметом, який можна купити.

99. Уявіть собі наш модерний світ без книжок! Цим я сказав все!

100. Учітеся, брати мої, думайте, читайте, і чужому научайтесь, свого не цурайтесь! Бо хто матір забуває, того Бог карає.

(Т. Шевченко)

ПЕРІОДИКИ

"ІНФОРМАТИВНИЙ ЛИСТОК Об'єднання Американсько-Українських Ветеринарних Лікарів. Рік VIII (ч. 28), I. Січень-березень, 1957 р., (друк) сторін 24, формат фоліо. Накладом Об'єднання Американсько-Українських Ветеринарних Лікарів, 2644 В. Валтон Ст, Чикаго, 22, Іл., редагує Редакційна Колегія у складі: Р. Барановський (головний редактор) А. Базар, Я. Гелета, Є. Гіль, В. Копач, С. Крашенінников, І. Розгін і М. Пенсак (технічний редактор). Вибито 200 примірників на правах рукопису. Артистична обгортка роботи мистця Я. Гніздовського.

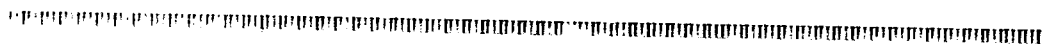
"ПЛАСТ" Організація Української Молоді Пластова Станиця у Массачусетсі, П. Дж. **ОДНОДНІВКА** з нагоди Ювілею 45-річчя Українського Пласту та 70-річчя Д-ра Тисовського, Основника Пласту, 18 травня 1957 р. 1911-1956. (22 непаговані сторінки тексту і знімок + обкладинка. Формат фоліо, фотодрук.

Просимо вчасно надсилати всякі видання до опису в журналі "Біблос"!

Не жалійте одного-два примірники для висилки, бо не Вам оплатиться, а при цьому зробите добре діло, бо лиш через "Біблос" даєте широким читачам відомість про свої, нові, чи давніші видання!

Тож подбайте, щоб всі Ваші видання були конечно описані в єдиному журналі бібліографії, бо це річ потрібна всім!

О г о л о ш е н н я

ЩОЙНО ВИХОДЯТЬ З ДРУКУ ОСЬ ТАКІ НОВІ НАШІ
ВИДАННЯ-КНИЖКИ:

1. В. Будзиновський: ПРИГОДИ ЗАПОРІЗЬКИХ СКИ.

ТАЛІЦІВ, ціна лиш \$2.-

2. Б. Лепкий: СОТНИКІВНА, ціна лиш ... \$1.50

3. Ценевич: ЗЛОЩАСНИЙ САМОЦВІТ, ціна.. \$2.-

4. Чайковський: ОЛЮНЬКА, ціна лиш \$2.50

та для дітей:

5. В. Буш: МАКСИМ І МАРКО, багато ілюст. .75

СОТНІ ЛЮДЕЙ ЇХ ЗАКУПЛЯТЬ ВІДРАЗУ! Будьте теж
Ви між ними першими! Поспішіть! Може не стати!

А ось нагода для Вас!

ПІДРУЧНИК ШВЕДСЬКОЇ РУХАНКИ ПРОДАМО КОЖНОМУ, ЩО ЗГО-

ЛОСИТЬСЯ ДО НАС І ПОКЛИЧЕТЬСЯ НА ЦЕ ОГОЛОШЕННЯ, замість за дол.3. лише за \$2.- (ДВА!).

Лиш подумайте: понад 350 сторін друку, около 300 знімок-фотографій і рисунків, а все це за 33% знижки для кожного покупця, який покличеться на це наше оголошення в БІБЛОСІ! Інакше, без цього покликання, ми продаємо кожному лише по ціні \$3.-

ЦЯ ЗНИЖКА І інші, Є ВАЖНА ЛИШЕ ПРОТЯГОМ МІСЯЦІВ: липня, серпня та вересня, 1957 року! Тож поспішайте і користайте з цієї небувалої нагоди!

НАША РОЗМОВА

***Вп. п. П. Штепа, Амгерстоурґ, Канада: Ми отримали Вашого листа і жаліємо, що не могли Вам постаратись бажаних книжок, бо хоч вони видані в Нью Йорку, але ми їх досі і не бачили, хоч старались їх набути. Щирий привіт!

***Вп. д-р Д. Бучинський, Мадрид, Еспанія:

Щиро дякуємо за листа за матеріяли, які радо поміщуємо, бо вони цінні для кожного читача, а для нас теж. Щиро вітаємо!

***Місія АБН - Формоза - Китай : Щиро дякуємо за листа та повідомляємо Вас, що дещо з книжок ми вже вислали, а решту теж перешлемо пізніше.

Адресу виправили і вже посилаємо все інше на нову адресу. Бажаємо багато успіхів для добра нашої Батьківщини та для добра всіх поневолених Москвою народів. Щастя Вам, Боже!

***Вп. п. Микола Василук, Нью Йорк ; Передплату на "Біблос" ми отримали і вписали. За все щиро дякуємо та сердечно вітаємо Вас серед передплатників нашого журналу. Передплата заплачена докінця 1957 р

*** Вп. Пані К. Турянська, Честер, : Ми отримали передплату на журнал "Біблос" і вписали її на рахунок за весь 1957 рік. Значить Ви маєте заплачено по кінець цього р. Дякуємо і щиро вітаємо!

***Всч. о. М. Федорович, Ембрідж, Па: Ми отримали посилку книжок та дещо використовуємо вже в цьому ж числі, а інші - помістимо їх опис у наступних числах "Біблосу". Дякуємо і щиро вітаємо!

***Вп. п. Л. Бачинський, Клівленд, О: Щиро дякуємо за посилку видання філателістичної серії марок у честь Івана Франка. Це гарне видання опублікуємо в нашому "Довіднику" та подамо декі світлин з них. Дякуємо і щиро вітаємо!

ЗАМІТКА:

Це число появляється, як число "вакаційне", подвійне, за місяці липень-серпень, ч. 7-8 (27-28) 1957, як це було і попередніх років. Робимо це тому, що, звичайно це є місяці відпусток-відпочинку, якогось всім бажано, а при цьому теж самі відпочнемо.

При тій нагоді щераз подаємо усім до відома, що ми маємо в себе лише пару опрацьованих річників журналу "Біблос" за 1955/56 рр. і їх можемо продати за ціну \$7.50, за два комплекти враз з оправою. Це невисока ціна, бо сама оправа коштує більше як 50% з повищої суми. Знова ж поодинокі числа, видані ц.р., можемо продати по нормальній ціні, а це лиш 20 с. число.

Повідомляємо теж, що наш журнал можна отримувати по українських книгарнях ЗДА і Канади, а навіть в Австралії. Всеж таки було б багато краще слати передплату безпосередньо на подану, нижче, адресу, яка виносить всього \$2. - на-один рік. Якщо в якійсь місцевості нашого журналу немає, це є з причини незацікавлення самих підписувачів-книгарів, або з причини їх заборгованості за попередні річники, бо якраз таким, що так скажемо, продавцям, - ми зовсім здержали висилку нашого, і Вашого, журналу.

Всіх боржників просимо надсилати розчислення, щоб не робити нікому зайвих труднощів.

"BIBLOS"

UKRAINIAN BIBLIOGRAPHICAL MONTHLY

Address: "BIBLOS" 41 E. 7th St. NYC 3.

SUBSCRIPTION ONE YEAR \$2.00

SINGLE COPY20c

Editor: N. Sydor Chartorysky, Ph. D.

" Б І Б Л О С "

місячник бібліографії і рецензій

Відповідальний редактор:

д-р М. Сидор Чарторийський.

Статті, підписані прізвищем "Біблос", є виключно авторськими і не несуть відповідальності редакції. Редакція застерігає собі право скорочувати статті і виправляти мову. Матеріали надсилати на адресу Редакції.